

1

Why Darkness?

מדרש תנחומא וארא פרק יד (2)

חשך למה ית' שמו של מלך מלכי המלכים הקב"ה שאין לפניו משוא פנים והוא חוקר לב ובוחן כליות לפי שהיו בישראל פושעין שהיה להם פטרונין מן המצרים והיה להם שם כבוד ועושר ולא היו רוצין לצאת ממצרים אמר הקב"ה אם אני אביא עליהן מכה בפרהסיא וימותו יאמרו המצרים כשם שעבר עלינו כך עבר עליהן לפיכך הביא על המצרים את החשך שלשה ימים ולא ראו איש את אחיו ולכל בני ישראל היה אור במושבותם

Abarbanel Isaac ben Judah or Yitzchak ben Yehuda Abravanel (1437 - 1508)

Since the Jewish experience of the Egyptian Exile was one of darkness – and exile is indeed comparable to darkness as it is says in Eicha 3: 6 (ו: - He has made me to dwell in dark places, as those that have been long dead.

ילקוט שמעוני שמות - פרק ז - רמז קפב (1)

אחר זאת חשך אמר הקב"ה יבוא חשך שהוא מובדל מן האור ויפרע ממצרים שביקשו לאבד אומה המובדלת מן האומת

Midrash Hagadol (14th century) 10:23

Why were they plunged into darkness? They were punished Mida Keneged Mida for one of their sadistic amusements. An Egyptian would order a Jew "hold this burning candle on your head while I eat supper – but hold it straight! One move and your head will be split with a sword. The poor trembling Jew had to stand motionless with a candle on his head whilst the Egyptian enjoyed his meal. Now God reversed their roles causing the Egyptians to remain motionless and morose while the Bene Yisrael enjoyed themselves.

2

ספר שמות פרק י

כא ויִאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה, נְטֵה יָדְךָ עַל-הַשָּׁמַיִם, וְיְהִי חֹשֶׁךְ, עַל-אֶרֶץ מִצְרָיִם; וַיִּמַּשׁ, חֹשֶׁךְ. כַּב וַיִּט מֹשֶׁה אֶת-יָדוֹ, עַל-הַשָּׁמַיִם; וַיְהִי חֹשֶׁךְ-אֲפֹלָה בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרָיִם, שְׁלֹשֶׁת יָמִים. כַּג ל' א- רְאוּ אִישׁ אֶת-אָחִיו, וְלֹא-אֶקְמוּ אִישׁ מִתַּחְתָּיו--שְׁלֹשֶׁת יָמִים; וְלֹכַל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר, בְּמוֹשְׁבֹתָם
10:21 God said to Moses, 'Reach out toward the sky with your hand, and there will be darkness in Egypt. The darkness will be palpable.' 10:22 Moses lifted his hand toward the sky, and there was an opaque darkness in all Egypt, lasting for three days. 10:23 People could not see each other, and no one left his place for three days. The Israelites, however, had light in the areas where they lived.

3

ספר בראשית פרק כח

(י) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּעַר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה
Jacob left Beer-sheba and headed toward Charan.

רש"י על בראשית פרק כח פסוק י

ויצא - לא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה ולמה הזכיר יציאתו אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה יצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה
It had only to be written: "And Yaakov went to Charan." Why, then, mention his departing? But, this tells us that the departure of a righteous person from his place makes an impression, for while a righteous person is in the city, he is its glory, he is its brilliance, he is its splendour. Once he has left there, its glory has departed, its brilliance has departed, its splendour has departed.

4

ספר מסילת ישרים - פרק ב - בביאור מדת הזהירות

Rabbi Moshe Chaim Luzzatto (1707-1746).

והנה ירמיהו היה מתאונן על רע בני דורו מפני היותם נגועים בנגע המידה הזאת, שהיו מעלימים עיניהם ממעשיהם בלי שישימו לב לראות מה הם, להיעשות אם להיעזב? ואמר אליהם (ירמיה ח, ו): "אין איש נחם על רעתו לאמור וגו' כולה שב במרוצתם כסוס שוטף במלחמה", והינו, שהיו רודפים והולכים במרוצת הרגלם ודרכיהם מבלי שיניחו זמן לעצמם לדקדק על המעשים והדרכים ונמצא שהם נופלים ברעה בלי ראות אותה. ואולם הנה זאת באמת אחת מתחבולות היצר הרע וערמתו, להכביד עבודתו בתמידות על לבות בני האדם עד שלא יישאר להם רוח להתבונן ולהסתכל באיזה דרך הם הולכים. כי יודע הוא שאילולי היו שמים לבם כמעט קט על דרכיהם, ודאי שמיד היו מתחילים להינחם ממעשיהם והייתה החרטה הולכת ומתגברת בהם עד שהיו עוזבים החטא לגמרי. והרי זה מעין עצת פרעה הרשע שאמר (שמות ה, ה): "תכבד העבודה על האנשים וגו'", שהיה מתכוון שלא לבד שלא להניח להם רוח כלל לבל יתנו לב או ישימו עצה נגדו, אלא היה משתדל להפריע לבם מכל התבוננות בכוח התמדת העבודה הבלתי מפסקת
כן היא עצת היצר הרע ממש על בני האדם. כי איש מלחמה הוא ומלומד בערמוניות ואי אפשר להימלט ממנו אלא בחכמה רבה והשקפה גדולה

5

רש"י על שמות פרק י פסוק כא

כא) וימש חשך - ויחשיך עליהם חשך יותר מחשכו של לילה וחשך של לילה יאמיש ויחשיך עוד
There will be upon them a darkness greater than the darkness of night, (i.e.,) the darkness of night will become even more black and dark.

רש"י על שמות פרק י פסוק כב

כב) ויהי חשך אפלה וגו' שלשת ימים - חשך של אופל שלא ראו איש את אחיו אותן ג' ימים (בש"ר) ועוד שלשת ימים אחרים חשך מוכפל על זה שלא קמו איש מתחתיו יושב אין יכול לעמוד ועומד אין יכול לישב (ש"ר ע"ש) ולמה הביא עליהם חשך שהיו בישראל באותו הדור רשעים ולא היו רוצים לצאת ומתו בשלשת ימי אפלה כדי שלא יראו מצרים במפלתם ויאמרו אף הם לוקין כמונו. ועוד שחפשו ישראל וראו את כליהם וכשיצאו והיו שואלין מהו והיו אומרים אין בידנו כלום אומר לו אני ראיתי בביתך ובמקום פלוני הוא

darkness of gloom so that one person did not see another during those three days, and for another three days afterwards [there was] a darkness twice as thick where no one was able to rise from his place.

If he was sitting he could not stand and if he was standing he could not sit. Why did He bring darkness on them?

Because there were among the Israelites of that generation evil people who did not wish to leave, and they died out during the three days of darkness so that the Egyptians not see their demise thereby saying, "They are being struck as we are."

Furthermore, [during the darkness] the Israelites searched and saw their [the Egyptians' valuable] vessels and when they left [Egypt] and asked them [for the valuable vessels] and they (the Egyptians) responded, "We have nothing [to give you]," he (the Israelite) would say to him, "But I did see it in your house and it is in that particular place."

ספר שמות פרק יא

6

(ב) דָּבַר נָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיִּשְׁאַלּוּ אִישׁ מֵאֵת רֵעֵהוּ וְאִשָּׁה מֵאֵת רֵעוּתָהּ כֶּלִי כֶסֶף וְכֶלִי זָהָב (ג) וַיִּתֵּן יְדֹוֹד אֶת חֹן הָעָם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם גַּם הָאִישׁ מֹשֶׁה גָדוֹל מֵאֵד בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּעֵינֵי עַבְדֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי הָעָם

11:2 Now speak to the people discreetly, and let each man request from his friend gold and silver articles. Let every woman make [the same] request of her friends. '

11:3 God gave the people status among the Egyptians. Moses was also very highly respected in Egypt, both by Pharaoh's officials and by the people.

7

רבינו בחיי על בראשית פרק א פסוק ג

יהי אור ויהי אור - על דרך הפשט שני אורים היו, הראשון האור שמשמשין בו בעולם הזה הוא אור חמה ולבנה, והשני האור הגנוז לצדיקים לעתיד לבא, וידוע כי האור שמשמשים בו בעולם הזה הוא נאצל מן האור הגנוז לצדיקים לעתיד לבא, וזהו שדרשו חז"ל נבראת אורה של מעלה מגלגל חמה

Controversial Opinions

8

אבן עזרא על שמות פרק י פסוק כב

Rabbi Abraham ben Meir ibn Ezra - born in Tudela, Islamic Spain(1089), and died c. 1164

והנה בים אוקינוס יבא חשך עב שלא יוכל אדם להפריש בין יום ובין לילה ויעמוד זה לפעמים חמשה ימים ואני הייתי שם פעמים רבות

Torah Temima - Rabbi Baruch Epstein or Baruch ha-Levi Epstein (1860-1941)

דכי יתיב רחמנא טובע לחיי הוא ליהיב, משא"כ מעוט ודו"ק. (ג) ומבואר במדרשים שהחושך היה בשאר המכות היה מוכרח לנכס סחא ולא בלשון כעובי דינר, וכלל הטעם מופלא מאד, דמה שייך

חכמים שאורו התגלגל היה נמוך ביד וגם היה כעובי דינר, וניחא הכל. (ג) באור הדרשה, דאין ספירת זבחים — שלמים משום דישאל עד מתן חורה לא הקרינו שלמים רק עולות כמו בני נח, ומה שלחוב ניתרו ויקח וגו' עולה וזבחים, מפרש בגמ' דזה היה לאחר מתן חורה [ולא נאמרה פרשה ההיא על הסדר], ובגמ' פריך מכ"מ דכתיב זבחים ועולות דמשמע

להחפים שיעור ממכות בחושך, וגם ל"ע לפני פירש"י שיהיה כל משך המעל"ע כולו לילה ולא היה יום כלל א"כ נשתנו סדרי בראשית, וזה קשה מאד שהרי הקב"ה כבשח לנח ולבניו ויום ולילה לא יסבחו. ולולא מהספינא להחליא דבר חדש מאד ה"א דענין החושך היה לא באויר רק בעיני האנשים, והיינו שיהיה מתוח תגלגל על אישון העין, ואמרו

ספר קול אליהו על שמות פרק כא פסוק כג

Rabbi Elijah ben Shlomo Zalman, Vilna Gaon (April 23, 1720 - October 9, 1797)

בפסוק עין תחת עין וגו' (שמות כא. כג), קבלו חז"ל דהוא ממון (ב"ק פג.), ויש לומר דבפסוק מרומז שאין עין ממש אלא ממון כי הול"ל עין בעד עין מהו הלשון תחת, אלא לרמז כי האותיות שתחת העין"ב הוא כס"ף, תחת העין הוא פ', ותחת היו"ד הוא כ', ותחת הנו"ן הוא ס', ועולה אותיות כסף, וזהו עין אם לקח עין יתן תחת עין והוא כסף. (שער בת רבים פ' אמור

רשי"י על שמות פרק י פסוק כא

וימש - כמו ויאמש יש לנו תיבות הרבה חסרות אל"ף לפי שאין הברת האל"ף נכרת כ"כ אין הכתוב מקפיד על חסרונה כגון (ישעי' ג) לא יהל שם ערבי כמו לא יאהל לא יטה אהלו וכן (ש"ב כב) ותזרני חיל כמו ותאזרני ואונקלוס תרגם לשון הסרה כמו לא ימיש בתר דיעדי קבל ליליא כשיגיע סמוך לאור היום אבל אין הדבור מיושב על הוי"ו של וימש לפי שהוא כתוב אחר ויהי חשך ומ"א פותרו לשון (דברים כח) ממשש בצהרים שהי' כפול ומכופל ועב עד שהי' בו ממש

We have many words missing the letter Aleph . Since the enunciation of the letter is not very noticeable Scripture is not particular if it is omitted. For example: "An Arab] will not pitch his tent [there]." Etc..